

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКА
підготовки магістра
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
освітньо-професійної програми Економіка підприємства

Силабус освітнього компонента «БІЗНЕС-ДІАГНОСТИКА» підготовки магістра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства.

Розробник: Сак Т.В., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Наталія ХОМЮК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол №1 від 09.09.2022 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

© Сак Т.В., 2022 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Економіка підприємства Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 3-й
		Лекції 20 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 20 год
		Самостійна робота 72 год.
		Консультації 8 год
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача (-ів)

Сак Тетяна Василівна, к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, моб. 0501994909, Sak.Tatiana@vnu.edu.ua, G412

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компоненту.

Освітній компонент «Бізнес-діагностика» актуальний і його роль визначається в забезпеченні фундаментальної підготовки фахівців з економіки підприємства, формуванні системи знань з теоретичних та практичних аспектів використання методичного апарату та інструментарію для визначення поточного та перспективного стану підприємства в ринковому середовищі та опрацювання комплексу заходів, спрямованих на удосконалення діяльності.

Освітній компонент «Бізнес-діагностика» належить до переліку нормативних і спрямований на ознайомлення з теоретичними засадами, інструментарієм та методами діагностики підприємства.

2. Мета і завдання освітнього компоненту. Метою освітнього компоненту «Бізнес-діагностика» є формування у здобувачів освіти теоретичних знань і практичних навиків з визначення об'єктивного стану обраних параметрів у діяльності підприємства щодо відповідності поставленим цілям і завданням, вивчення відхилень від нормального стану об'єкта діагностування, причин цих відхилень, тривалості їх протікання, їх інтерпретація для формування висновків і рекомендацій.

3. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетенції

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 9. Здатність діагностувати економічні, соціальні, моральні, морально-етичні наслідки застосування на практиці нових економічних інструментів, розробок і методик.

Фахові компетенції

ФК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

ФК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

ФК 12. Здатність проводити бізнес-діагностику пріоритетних напрямків організації та ведення підприємницької діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ПРН 6. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

ПРН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

4. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Діагностика, як інструмент забезпечення ефективного функціонування і розвитку підприємства у конкурентному середовищі						
Тема 1. Сутність бізнес-діагностики	11	2	2	6	1	О, ДС, РЗ/К / 4 бали
Тема 2. Організація діагностики підприємства	11	2	2	6	1	О, ДС, РЗ/К / 4 бали
Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства.	13	2	2	8	1	О, П, РЗ/К / 4 бали
Тема 4. Діагностика конкурентоспроможності підприємства.	13	2	2	8	1	О, П, РЗ/К / 4 бали
Разом за модулем 1	48	8	8	28	4	16 балів
Змістовий модуль 2. Діагностика потенціалу підприємства та оцінка його стану						
Тема 5. Діагностика майна і ринкова вартість підприємства.	13	2	2	8	1	О, Т, РЗ/К / 4 бали
Тема 6. Управлінська діагностика.	11	2	2	6	1	О, П, РЗ/К / 4 бали
Тема 7. Діагностика виробничого потенціалу підприємства.	13	2	2	8	1	О, П, РЗ/К / 4 бали
Тема 8. Фінансова діагностика.	12	2	2	8		О, П, РЗ/К / 4 бали
Тема 9. Діагностика економічної безпеки підприємства.	13	2	2	8	1	О, П, РЗ/К / 4 бали

Тема 10. Діагностика економічної культури підприємства.	10	2	2	6		О, П, РЗ/К / 4 бали
Разом за модулем 2	72	12	12	44	4	24 бали
Види підсумкових робіт:						60 балів
Модульна контрольна робота 1						МКР / 30 балів
Модульна контрольна робота 2						МКР / 30 балів
Всього годин / Балів	120	20	20	72	8	100 балів

Методи контролю *: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О-опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Практичним завданням, що виконується здобувачами освіти самостійно, є проведення комплексної економічної діагностики підприємства, дані якого були використані при написанні магістерської чи курсових робіт на попередніх курсах, або під час проходження ними практики.

Нижче представлено схему, за якою має проходити викладення матеріалу діагностичного аналізу підприємства.

Вступна частина. Загальна характеристика підприємства. Юридичний статус підприємства. Основні напрямки та цілі діяльності.

Основна частина:

1. *Діагностика конкурентоспроможності підприємства.* Всебічна характеристика ринку. Позиції конкурентів. Матриця конкурентного профілю. Аналіз конкурентоспроможності продукції та підприємства.
2. *Управлінська діагностика підприємства.* Характеристика організаційно-управлінської структури підприємства, встановлення її переваг і недоліків. Матриця управлінських здібностей персоналу. Вивчення можливостей покращення існуючого стану.
3. *Діагностика виробничого потенціалу підприємства.* Оцінка потенціалу підприємства. Оцінка забезпеченості підприємства різними видами ресурсів (трудовими, матеріальними, інформаційними тощо). Вивчення можливостей покращення існуючого стану.
4. *Фінансова діагностика підприємства.* Аналіз фінансових результатів господарської діяльності підприємства. Вивчення динаміки операційних витрат. Аналіз показників структури капіталу підприємства, його ліквідності та платоспроможності, кредитоспроможності, ділової активності, прибутковості та рентабельності. Вивчення можливостей покращення існуючого стану.
5. *Інтегральна оцінка стану підприємства.* Матриця SWOT – аналізу. Прогноз ймовірності банкрутства за методикою Альтмана.

Висновки. Формування базової стратегії розвитку підприємства як результат діагностичного аналізу його стану. Обґрунтування заходів вирішення виявлених проблем та визначення перспектив розвитку.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Відвідування занять є обов’язковою складовою вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов’язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnoi.pdf).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компоненту.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі усного семестрового екзамену згідно затвердженого розкладу.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компоненту (за 100-бальною шкалою) визначається двома способами як сума трьох складових: 40 балів за поточне оцінювання і 60 балів за модульні контрольні роботи або 40 балів за поточне оцінювання та 60 балів за іспит.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах від 0 до 60 за результатами виконання екзаменаційних завдань. Здобувачу освіти пропонується дати відповідь на 2 питання, кожне з яких оцінюється в 15 балів, розв'язати задачу чи кейс, які оцінюються в 30 балів.

Перелік питань на екзамен:

1. Сутність бізнес-діагностики.
2. Планування процесу діагностичного аналізу.
3. Види діагностичного аналізу.
4. Економічна діагностика, її види.
5. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики.
6. Методичні особливості проведення діагностики галузі.
7. Діагностика сил конкуренції.
8. Основні сили конкуренції за М. Портером.
9. Оцінка конкурентних позицій підприємств – основних суперників.
10. Оцінка перспектив розвитку галузі.
11. Виділення провідних чинників успіху в галузі, їх оцінка.

12. Аналіз можливостей структурних трансформацій.
13. Конкурентоспроможність підприємства: сутність, проблеми визначення й оцінки.
14. Конкурентний статус підприємства, його оцінка.
15. Взаємозалежність конкурентних переваг і конкурентного статусу підприємства.
16. SWOT-аналіз підприємства.
17. Перелік і характеристика чинників, що визначають сильні та слабкі сторони підприємства, можливості й загрози.
18. Порівняльна діагностика конкурентоспроможності підприємств-суперників.
19. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності: переваги й недоліки.
20. Конкурентоспроможність продукції: сутність і особливості оцінки.
21. Процедура оцінки конкурентоспроможності промислової продукції.
22. Основні аспекти визначення конкурентоспроможності продукту: корисність, ціна споживання та здатність пропозиції.
23. Зведена оцінка конкурентоспроможності продукції та підприємства.
24. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства.
25. Оцінка потенціалу підприємства за окремими різновидами ресурсів.
26. Оцінка техніко-організаційного рівня стабільного виробництва.
27. Показники, що характеризують рівень продукції, рівень технології, механізації і автоматизації праці, управління, процедура діагностики.
28. Ліквідаційна оцінка майна підприємства-банкрута.
29. Справжня економічна вартість підприємства як цілісного майнового комплексу.
30. Проблема ринкової оцінки майна та її розв'язання в сучасній економіці.
31. Основні методичні підходи до ринкової оцінки підприємства як цілісного майнового комплексу.
32. "Дохідні" методи оцінки майна.
33. Метод дисконтування майбутнього доходу.
34. Проблеми прогнозування грошових потоків, їх розв'язання.
35. Модель САРМ і обчислення ставки дисконтування.
36. Ринкові порівняння і аналогова оцінка підприємства.
37. Гудвіл і його оцінка.
38. Метод надлишкових прибутків як сукупна оцінка активів.
39. Метод роялті для оцінки нематеріальних активів.
40. Сутність управлінської діагностики та організація її проведення.
41. Діагностика структури управління та якості управлінських рішень.
42. Оцінка відповідності оргструктури стратегії підприємства.
43. Оцінка зв'язків підприємства із зовнішнім середовищем.
44. Діагностика зовнішнього середовища підприємства прямого впливу.
45. Аналіз зв'язків з органами місцевої влади і самоврядування.
46. Оцінка загальних результатів діяльності підприємства.
47. Критерії і показники, що використовуються для загальної діагностики системи менеджменту підприємства.
48. Загальна ефективність діяльності як ступінь досягнення цілей.
49. Основні моделі фінансової діагностики, їх характеристика.
50. Система показників фінансового стану підприємства.
51. Життєвий цикл підприємства і тенденції у значеннях певних груп показників фінансового стану.
52. Інтегрована оцінка фінансового стану підприємства.
53. Алгоритм порівняльної оцінки результатів фінансово-господарської діяльності підприємства

54. Економічна безпека підприємства: сутність, основи оцінки.
55. Методичний апарат діагностування економічної безпеки.
56. Оцінка корпоративних ресурсів і визначення стану економічної безпеки.
57. Вітчизняний і зарубіжний досвід діагностування економічної безпеки підприємства.
58. Економічна культура підприємства й особливості її діагностики.
59. Якісний аналіз методів та інструментарію планування, обліку і контролю на підприємстві.
60. Обґрунтованість управлінських рішень, їх оцінка.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Атюшкіна Вікторія Віталіївна, Бурко Ярослав Валерійович, Галгаш Руслан Анатолійович. Економічна діагностика: навч. посібник. К.: Аграр Медиа Груп, 2018. 234 с.
2. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Ромашенко О.С. Економічна діагностика: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 164с.
3. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навч. посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
4. Кривов'язюк Ігор Володимирович. Економічна діагностика. 2-ге вид.: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2017. 456 с.
5. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. / За ред. О. М. Полінкевич, Л.В. Шостак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 312 с.
6. Сак Т.В. Екаутинг та бізнес-діагностика: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. 84 с
7. Чевганова В. Я., Сосновська О. О., Міняйленко І. В. Бізнес-діагностика : навч. посіб. Полтава : Полтавський національний університет імені Юрія Кондратюка, 2018. 218 с.

Додаткова література

1. Сак Т. В. Діагностика підприємницької діяльності : методичні вказівки до практичних робіт. Луцьк : СЛУ ім. Лесі Українки, 2019. 72 с.
2. Сак Т. В. Діагностика підприємницької діяльності : методичні вказівки до самостійної роботи. Луцьк : СЛУ ім. Лесі Українки, 2019. 28 с.
3. Сак Т. В. Оцінка безпечності функціонування бізнесу в Україні. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2018. № 2(14). С. 34–41.
4. Сак Т. В. Діагностика причин кризи машинобудівних підприємств України. *Економіка та суспільство*. 2018. № 19. С. 604–611. URL : http://www.economyandsociety.in.ua/journal/19_ukr/94.pdf

5. Мулик Т. О. Організація діагностики діяльності підприємства та його бізнес-процесів: теоретико-методичні підходи. Modern Economics. 2019. № 17. С. 158-164.

Інтернет-ресурси

1. Кейси. Краща практика. URL: <http://www.management.com.ua/cases/>
2. . Бизнес-кейсы. URL: <http://www.mbastrategy.ua/content/blogcategory/74/232/lang,Rus/>